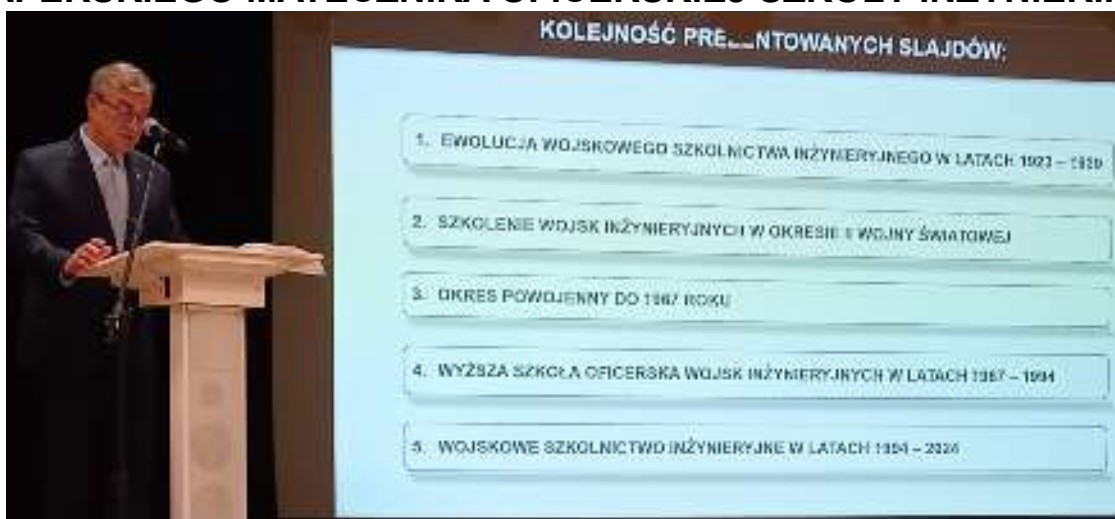

PRZEŻYJMY TO JESZCZE RAZ!

/CYKL MECHANIZACJI, ZAKŁAD a NASTĘPNIE
KATEDRA EKSPLOATACJI SPRZĘTU TECHNICZNEGO
W WSOIW WE WROCŁAWIU w latach: 1944 -2024/

19.04.2024 – trwa SYMPOZJUM w CSWiICH na temat: „100 -LECIE
SAPERSKIEGO MATECZNIKA OFICERSKIEJ SZKOŁY INŻYNIERII”

W trakcie Sympozjum przedstawiono film o Józefie Stanisławie Kosackim – polskim naukowcu, wynalazcy, inżynierze, poruczniku saperów Polskich Sił Zbrojnych podczas II wojny światowej. Wynalazł ręczny wykrywacz min, co było istotnym wkładem w zwycięstwo aliantów.

„3 kwietnia 1941 roku wydarzył się wypadek, który bardzo poruszył por. Kosackiego i miał istotny wpływ na powstanie jego najśłynniejszego wynalazku: na plaży koło Arbroath w Szkocji rotmistrz Stanisław Górski i kapral Stanisław Stasiak z 14 pułku ułanów zginęli na polu minowym. To tragiczne zdarzenie stało się impulsem do rozwinięcia swojego dawnego przedwojennego pomysłu wykorzystania fal radiowych do wykrywania znajdujących się w ziemi przedmiotów metalowych. Kolejne trzy miesiące doświadczeń, prób i udoskonalień przybrały kształt ostatecznego prototypu wykrywacza min (jeden oryginalny prototyp znajduje się obecnie w muzeum WITI – Wojskowego Instytutu Techniki Inżynieryjnej im. prof. Józefa Kosackiego we Wrocławiu). Po dalszych testach, eksperymentach i

konkursach brytyjskiego Ministerstwa Zaopatrzenia, wykrywacz min Kosackiego „Polish Mine Detector” wygrał konkurencję z sześcioma projektami konstruktorów brytyjskich. Wykrywacz ten po raz pierwszy został użyty w II bitwie pod El Alamein w 1942, gdzie znacznie przyczynił się do zwycięstwa Aliantów.

Józef Kosacki zrzekł się dobrowolnie patentu na opracowany wynalazek, który później – po pewnych modyfikacjach – stosowany był w wielu armiach aż do lat 90-tych XX wieku”.

W tym czasie słuchając wypowiedzi zacnych osób, przed oczyma przewija się nasza działalność w CM, ZEST i KEST – do momentu połączenia WSOIW z WSOWZ, tworząc nową szkołę o nazwie: Wyższa Szkoła Oficerska im. Tadeusza Kościuszki /1994/, aby z kolei przyjąć nazwę AKADEMIA WOJSK LĄDOWYCH /1.10.2002!/ Płyną wspomnienia: jako podchorążego /1964 – 1967/ oraz wykładowcy /z czasem adiunkta/ Cyklu Taktyki oraz Cyklu Mechanizacji /CM/ Zakładu /ZEST/, a od 1990 r. Katedry Eksploatacji Sprzętu Technicznego /KEST/ - jako kierownika /ZEST/ i szefa /KEST/.

1. Trochę historii, od Głównej Szkoły Artylerii i Inżynierii /1922/ poprzez Oficerską Szkołę Inżynierii /01.06.1923/, Szkołę Podchorążych Inżynierii /9.08.1928/, Oficerską Szkołę Saperów /19.10.1944/, OSWI, do rozwiązania WSOIW w 1994r.

Oficerska Szkoła Saperów powstała na podstawie rozkazu Naczelnego Dowódcy WP 19.10.1944r. w Przemyślu. Pierwsza promocja odbyła się 29.04.1945r. Ukończyło szkolenie 290 absolwentów. Od 01.09.1946 r. OSS przeniesiono do Wrocławia, a od 1947r. nosi nazwę Oficerska Szkoła Inżynieryjno-Saperska, aby w 1951r przyjąć nazwę: Oficerska Szkoła Inżynierii, a w 1953 – Oficerska Szkoła Wojsk Inżynieryjnych, którą autor ukończył w 1967 r. Patronem OSWI w 1954r. został gen. Jakub Jasiński!

W tej promocji po raz ostatni absolwenci otrzymywali tytuł technika /np. drogowego, o specjalności drogi kołowe i mosty/, gdyż w tym roku – we wrześniu OSWI otrzymała status uczelni i nowe miano: Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Inżynieryjnych!

Absolwenci byli mianowani na stopień podporucznika z tytułem inżyniera wojskowego w zależności od specjalności, a mianowicie: inżynieria wojskowa, budowa dróg i mostów, budowa linii i mostów kolejowych oraz budowa i utrzymanie lotnisk. Od 1970 – jest specjalność polityczna.

Przy WSOWinż. Utworzono: Szkołę Chorążych Wojsk Inżynieryjnych i Komunikacji, a od 1973 – Szkołę Oficerów Rezerwy, którą w 1980 przemianowano na Szkołę Podchorążych Rezerwy! Po likwidacji Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Chemicznych w Krakowie – szkolenie przyjęła nasza szkoła i przemianowano, na Wyższą Szkołę Oficerską Inżynierii Wojskowej /WSOIW/.

Podstawowe dane o naszej szkole można znaleźć na stronie internetowej! Aktualnie, na terenie WSOIW znajduje się Centrum Szkolenia Wojsk Inżynieryjnych i Chemicznych.

2. Historia od CM do KEST /na bazie posiadanych danych/.

W 1949r. powstał Cykl Mechanizacji /Kierownik Cyklu – kpt. Inż. Tadeusz Szeremeta/, jako następstwo „PRZEDMIOTU MASZYNY INŻYNIERYJNE” w ramach, którego w latach 1944-1946 prowadzona została zajęcia z mechanizacji wojskowych prac inżynieryjnych /zgodnie z programem szkół oficerskich ACz, natomiast w latach 1947-1948 wprowadzono polskie programy.

W ramach CM są zespoły: Maszyny Inżynieryjne /kpt. inż. Tadeusz Zdrójkowski/, Elektrotechnika /por. inż. Dulewicz/, Silniki Spalinowe /kpt. Bolesław Strojewski/ i Warsztaty Szkolne mjr /Marian Rewacki/.

W 1960 r. Kierownikiem CM jest Zygmunt Kwieduk. Obok Maszyn Inżynieryjnych /kpt. inż. Ludwik Kociołek/, Elektrotechnika /kpt. inż. Ludwik Kociołek/, Silniki Spalinowe /kpt. Jan Brodacki/ i Warsztaty Szkolne /kpt. Władysław Szurkiewicz/. W maju 1960 Szkołę i CM wizytował gen. bryg. M. Spychalski, a w czerwcu szef GZP marsz. Golikow. Nastąpił wyraźny postęp w rozbudowie bazy nauczania /9 sal wykładowych z pełnym wyposażeniem w pomoce naukowe zgodnie z procesem nauczania/.

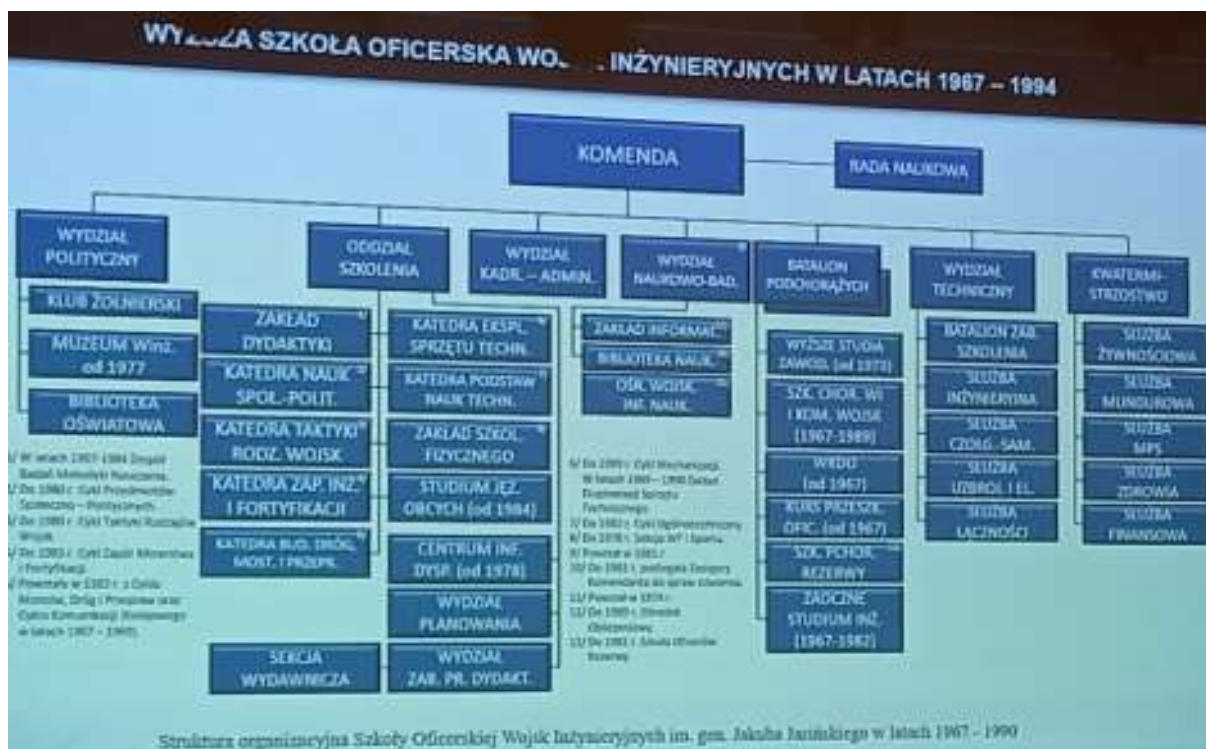

W 1967r. Szkoła otrzymała status WYŻSZEJ UCZELNI. Kadra CM /ppłk mgr inż. Stanisław Świebodzi/ w latach 1966 - 1970 opracowała nowe programy kształcenia, z faktu, że absolwenci otrzymywali tytuł – INŻYNIERA! Dostosowywano proces kształcenia i bazę dydaktyczną do nowych wymagań /baza gabinetowa i polowa, laboratoria np. gorącej regulacji, punkt wodny, itp./.

Przedmioty, to: Maszyny Budowlane /mjr mgr inż. Jan Gębka/, Hydrotechnika i Sprzęt Inżynieryjny /ppłk inż. Zygmunt Grzeszczuk/, Techniczne Środki Uzbrojenia /mjr inż. Zdzisław Kucharczyk/, Silniki Spalinowe /ppłk Stefan

Chudzik/, Warsztaty Szkolne /mjr Władysław Szurkiewicz/ oraz Teoria Organizacji i Zarządzania /mjr mgr inż. Stanisław Łochański/.

W 1975 r. Kierownikiem CM jest płk. mgr inż. Bolesław Kuczewski. Ilość przedmiotów wzrasta, są to: Maszyny Inżynierskie /ppłk mgr inż. Jan Gębka/, Hydrotechnika i Sprzęt Inżynierski /ppłk inż. Zygmunt Grzeszczuk/, Elektrotechniczne Środki Uzbrojenia /ppłk mgr inż. Edmund Mróz/, Szkolenie Samochodowe /ppłk mgr inż. Andrzej Madziarz/, Warsztaty Szkolne /ppłk inż. Ryszard Snopek/ i Teoria Organizacji /ppłk mgr inż. Stanisław Łochański. W roku tym opracowane nowe programy nauczania, z uwzględnieniem środków audiowizualnych i większym udziałem zajęć praktycznych. Kadra brała czynny udział na rzecz gospodarki narodowej.

W 1980r. Kierownikiem CM jest ppłk mgr inż. Jan Gębka. Następuje modernizacja obiektów szkoleniowych. Następuje zwiększone przygotowanie pomocy naukowych w tym skryptów /10/. Wprowadzono nowe przedmioty:

Eksplatacja Sprzętu Technicznego /kpt. mgr inż. Janusz Zdziarski/, Maszyny i Sprzęt Inżynieryjny /ppłk mgr inż. Tadeusz Kopijas/, Maszyny Komunikacyjne /ppłk mgr inż. Jan Warzecha/, Elektrownie Polowe /ppłk mgr inż. Władysław Borys/, Szkolenie Samochodowe /ppłk mgr inż. Andrzej Madziarz/, Warsztaty Szkolne /mjr mgr inż. Tadeusz Bartosik/.

W l. 1981-1983 część kadry pełni funkcje komisarzy wojskowych i dowódców grup terenowych. W 1982 opracowano nowe programy szkolenia /wprowadzono wielomiesięczne praktyki edukacyjne podchorążych/. W 1985r. Kierownikiem CM jest płk mgr inż. Zygmunt Weidl. W CM utworzono: Zakład Eksploatacji Sprzętu Technicznego /mjr dr inż. Aleksander Mituta/, Zespół Maszyn Inżynieryjnych /ppłk mgr inż. Tadeusz Bartosik/ i przedmioty: Maszyny i Sprzęt Inżynieryjny /ppłk mgr inż. Jerzy Adamczyk/, Maszyny Komunikacyjne /ppłk mgr inż. Henryk Osuch/, Elektrownie Polowe /ppłk mgr inż. Stefan Markiewicz/ oraz: Szkolenie Samochodowe /ppłk mgr inż. Andrzej Madziarz/ i Warsztaty Szkolne /ppłk mgr inż. Zbigniew Balicki/.

Lata 1985 - 1994. W 1986.10.01 autor przyjmuje obowiązki Kierownika CM od ppłk. dr. inż. Janusza Zdziarskiego /który obejmuje obowiązki z-cy Komendanta ds. techn./.

Od ww. hasła rozpocząłem pracę w CM

W 1988 CM przemianowano w Zakład Eksploatacji Sprzętu Technicznego – dla nowych potrzeb opracowano nowe programy kształcenia! W 1990 w - Katedrę Eksploatacji Sprzętu Technicznego, w związku z tym powstała nowa

organizacja Katedry! W tych latach opracowano 11 skryptów, 45 artykułów. Zrealizowano w ramach Komitetu Badań Naukowych pracę Naukowo-Badawczą na temat: „Akumulacja ciepła w dużych zbiornikach wodnych”.

W 1988 ZEST zdobył na własność Puchar Przechodni Komendanta w dziedzinie wynalazczości i nowatorstwa. W klasyfikacji Cykli i Katedr zdobywaliśmy miejsca: 1986 – 6, 1987 – 3, 1988 – 2, od 1989 – zawsze 1-sze, do momentu rozwiązania KEST /w 1994r./ - czyli dwa puchary przechodnie na własność!. Organizowaliśmy sympozja, głównie na tematy dydaktyczne, techniczne, itp. /5/ oraz co roku Giełdę Pomysłów Nowatorsko-Racjonalizatorskich. Nasza działalność ukierunkowana głównie była na: 1. Działalność Dydaktyczno-wychowawczą, 2. Pracę metodyczną, 3. Pracę naukowo – badawczą i 4. Działalność służbową – która przyniosła pozytywne efekty w systemie kształcenia, jak i w pracy ze słuchaczami /podchorążymi, słuchaczami SPR, WKDO i elewami SCh/, jak i w stosunkach między kolejnymi pokoleniami ... wykładowców, czego efektem jest minimum 2-ne spotkania koleżeńskie w ramach Koła nr 17 TW SIMP i byłej kadry KEST!

W 1986r. obejmowałem stanowisko Kierownika CM. Do tego czasu byłem: wykładowcą w CT /29.10.1979 – 4.10.1981/, na studiach doktoranckich /5.10.1981 – 15.04.1985/, adiunktem i Kierownikiem 3 Zakładu w CT.

Skład osobowy kadry dydaktycznej przedstawiono na poniższej planszy...

1985 — 1990	
Organizacja i obsada Cyklu Mechanizacji	
od 1988 Zakład Eksploatacji Sprzętu Techn.	od 1990 Katedra Eksploatacji Sprzętu Technicznego
Kierownik Cyklu (1986)	ppłk dr inż. Janusz Zdziarski (1986)
Zastępcu (1987)	ppłk dr inż. Antoni Tunkiewicz ppłk mgr inż. Stefan Markiewicz (1987)
Zakład Eksploatacji Sprzętu Technicznego, od 1987 Zespół Eksploatacji Sprzętu Techn.	
Kierownik Zakładu	mgr dr inż. Aleksander Mituta (1987)
Kierownik Zespołu (1987)	mgr mgr inż. Aleksander Kwoas (1989)
Kierownik Zespołu (1989)	ppłk mgr inż. Tadeusz Górecki (1990)
	wykt ppłk mgr inż. Mieczysław Sozański (1990)
	wykt ppłk inż. Zbigniew Góralski (1987)
	wykt kpt mgr inż. Jerzy Weber
	inst chor sztab. Emil Panasiewicz (1989)
Zespół Maszyn Inżynierskich (1986), od 1986 Zakład Maszyn i Sprzętu Inż.	
Kierownik Zespołu	ppłk mgr inż. Tadeusz Bartosik (1986)
	(1986) mgr dr inż. Stanisław Klimczak
Przedmiot Maszyn i Sprzęt Inżynierski (1988)	
	st wykt ppłk mgr inż. Jerzy Adamczyk (1988)
	adiunkt dr inż. Sławomir Fic
	wykt mgr mgr inż. Tadeusz Górecki (1989)
	wykt mgr mgr inż. Juliusz Przydział (1990)
	wykt por mgr inż. Andrzej Świerczyński (1987)
(1990)	wykt kpt inż. Edmund Klimczak
Przedmiot Maszyn Komunikacyjne (1988)	
	st wykt ppłk mgr inż. Henryk Osuch (1990)
	wykt kpt mgr inż. Jan Jakubowski (1990)
Przedmiot Elektryczne Połowe (1988)	
	adiunkt mgr dr inż. Stanisław Klimczak (1986)
	wykt kpt mgr inż. Zdzisław Jedruszczak
(1988)	st inst por mgr inż. Grzegorz Dragowski
Szkolenie Samochodowe (1988)	
	st wykt ppłk mgr inż. Ryszard Konewcki (1988)
	wykt kpt mgr inż. Andrzej Skok (1990)
	wykt kpt mgr inż. Marek Łomat
	wykt kpt mgr inż. Andrzej Wypchło
Warsztaty Szkolne	
	kier. st wykt ppłk mgr inż. Zbigniew Bałicki (1987)
(1987)	mgr mgr inż. Andrzej Jamrozik
	wykt ppłk inż. Jan Pęczak (1988)
(1987)	wykt por mgr inż. Andrzej Świerczyński

Ponadto pracowała jeszcze m.in.: była kadra podoficerska i chorążowie – jako pracownicy cywilni, m.in.: Józef Czerwiński, Maria Czewińska, Jan Kwietniowski, Marian Zieliński, Zbigniew Wiśniewski oraz pracownicy cywilni: Władysław Bielawski, Lucyna Dziura, Ryszard Kłębowski, Jerzy Rogószczak, Ewa Skręt, Czesław Szadejko.

Symposium:

„Ochrona broadwiska naturalnego-
niekonwencjonalne źródła
energii”

Zespół realizujący pracę naukowo – badawczą w ww. temacie na bazie uzyskanego grantu z Komitetu Badań Naukowych
Kadra KEST do dnia dzisiejszego organizuje różnego rodzaju spotkania /np. sympozja/, podtrzymuje spotkania koleżeńskie, a nawet udziela się pod względem przekazywania swojej wiedzy – kolejnym pokoleniom – w zakresie swojej posiadanej wiedzy. A to wszystko jest po 1994r. w ramach Koła nr 17 Techniki Wojskowej SIMP... Niech poniższe orientacyjne dane będą przykładem naszej pracy w ramach WSOWI/WSOIW, itp. w latach 1973 – 2007:

Artykuły w prasie centralnej	Skrypty i podręczniki	Wydawnictwo WSO	Artykuły w ramach sympozjów Konf. itp.	Prace Naukowo-badawcze	Razem
90	127	138	98	94	547

Kadra KEST w ramach dalszego kształcenia w WSOWL im. gen. Tadeusza Kościuszko i SIMP dalej publikują swoje artykuły, i tak w poszczególnych latach, opublikowano:

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Wydawnictwa	1	5	5	5	8	1	3	

WSOWL								
Wiadomości SIMP	1					1		
Inne	33	35	29	19	24	9	24	16
RAZEM	35	40	34	24	32	11	27	16

Do aktywnych w tej działalności należeli m.in.: Artur Duchaczek, Krzysztof Jamroziak, Aleksander Mituta, Tadeusz Górecki, Grzegorz Drogowski, Stanisław Klimczak, Adam Dryhuż, Sławomir Fic oraz autor.

To co łączyło kadrę Kest, to było zawsze miło przyjęcie i pożegnanie każdego pracownika, zarówno wojskowego i cywilnego. Przykładem są zdjęcia:

Pożegnanie z Kadrą i Pracownikami Cywilnymi Katedry Eksploatacji Sprzętu Technicznego. Od prawej strony: Jerzy Rogószczak, Aleksander Mituta, Władysław Bielawski, Ewa Skręt, Zdzisław Jędruszczak, Andrzej Jamroziak, Ryszard Konewcki, Andrzej Wypchło, Stanisław Klimczak, Grzegorz Drogowski, Ryszard Kłębowski, Zbigniew Misiak, Juliusz Przydział, Jan Jakubowski, Jerzy Weber, Antoni Tunkiewicz, Czesław Szadejko, Józef Czerwiński, Edmund Klimczak, Andrzej Borowiec, Jerzy Leśniak /kolega z WAT/, Tadeusz Bartosik, Andrzej Świerczyński, Jan Kwietniowski, Józef Kałwak, Tadeusz Górecki, Adam Zdankiewicz/KZiF/ i Mieczysław Sozański

Pożegnanie z Komendą Szkoły, Szefami Katedr i Komórek organizacyjnych Szkoły, a także Kolegami z Katedry w Muzeum Wojsk Inżynieryjnych. Komendantem WSOIW był gen. bryg. mgr inż. Józef Rzemień. Zastępczmi: ds. dydaktycznych płk dr Ryszard Janosz, ds. n-b. płk dr inż. Janusz Szelka, ds. polit. płk dr inż. Henryk Bosiacki, ds. logistycznych płk dr inż. Ireneusz Kazimierski. Szefami katedr byli: Bronisław Dziaduch /KNSP/, Zenon Zamiar /KT/, Ryszard Grabizna /KCh/, Roman Kalina /ZW-F/, Lechosław Grabowski /KDM iP/, Józef Rakowski /KNT/, Edmund Kuczalski /Zdzisław Kowalski /KZiF/, Ryszard Michalik /ZNJO/

Zbiorowe zwolnienie z pracy. Zawsze żegnaliśmy odchodzących do rezerwy, na emeryturę w naszej sali nr 9101 – sali: odpraw, sympozjów, konferencji oraz różnych uroczystości służbowych...

**Pożegnanie z Kolegami grającymi w piłkę siatkową /Kadra Katedr i Zakładów z kadrą Zakłady W-F. Wynik remisowy 1 : 1, gdyż kawa saperska stygła!
Bronisław Dziaduch /1/, Roman Kalina, Czesław Rumiński /1/, Henryk Bosiacki /1/, Antoni Tunkiewicz /1/, Stanisław Matych, Janusz SZELKA – sędzia, Edward Szczerbakowski /1/, Bogdan Widomski, Ryszard Grabizna /1/ i dwóch Kolegów reprezentujących ZW-F**

Naszej Kadry i Pracowników CM, ZEST i KEST zdobyte „trofea” w różnych dziedzinach współzawodnictwa

1986/1987 – III mce; 1987/1988 – II mce;
od 1989 do rozwiązania WSOIW – I mce!

Dwa puchary KEST zdobył na własność /puchar przychodni po trzech latach
dopiero przychodzi na własność!)

**Doktoranci /Marek Łomot, Jan Jakubowski i Zdzisław Jędruszczak/... nie wszystkim nam udało się zrealizować swoje plany?
Ale rozwój kadry naukowej i badawczy pozwolił w 1990 roku utworzyć Katedrę Eksploatację Sprzętu Technicznego i w dodatku wszystkich i wyłącznie absolwentów Wojskowej Akademii Technicznej...!**

Dzięki dzisiejszemu Sympozjum, nastąpiło wspaniałe wspomnienie o naszej pracy z przeszłości w CM, ZEST, KEST i w ramach SIMP. Tą drogę składam wszystkim Kolegom podziękowanie za dobrą współpracę, która trwa do dnia dzisiejszego.

A wspomnienia, były następstwem wypowiedzi m.in. Osobom występującym w Sympozjum, a m.in.: ppłk. w st. spocz. Bogumiłowi Duczmalskiemu, dr. Krzysztofowi Gajewskiemu /PRZEDSTAWIENIE RYSU HISTORYCZNEGO SZKOLNICTWA WOJSK INŻYNIERYJNYCH/, dr. Robertowi Pietrygale /HISTORIA POLSKICH SAPERÓW OD 1914 – 1939R./, gen. bryg. w st. spocz. Markowi Olbrychtowi /ZADANIA WOJSK INŻYNIERYJNYCH W OPERACJACH POKOJOWYCH/ oraz ppłk. dr. inż. Tomaszowi Ślęzakowi /STULECIE OFICERSKIEJ SZKOŁY INŻYNIERII/ ..., którym serdecznie dziękuję za przypomnienie naszej wspaniałej saperkiej działalności...

... i właśnie ta historia, przeświecała mnie w krótkim wspomnieniu o kadrze technicznej ostatnich dziesięcioleci, chociaż osobiście uważam się za SAPERA WOJSK INŻYNIERYJCH.

Na zakończenie dnia dzisiejszego, dobrego spotkania - kol. Jerzy Marczak powiedział wspaniałą wiersz o SAPERACH /Autor J.B./ - warto zapamiętać ideę tego wiersza...

**Pod ogniem idą wciąż saperzy.
Im śnieg po pas, po piersi woda.
I w dzień i w noc.
Któż trud ich zmierzy.
Za krew i śmierć czyż jest nagroda ?
W miłości, w przyjaźni, w pracy.
Pomyłka zdarzyć się morze.
Lecz tylko saperzy zapłacą!
Za jedną w ich życiu najdrożej!**

Szczególne podziękowania należą się Organizatorom Sympozjum, obok Kadry CSWiICH /Komendant - ppłk Artur MARCINKOWSKI/, także Prezesom: ZW ZZWP p. ppłk. Bogumiłowi DUCZMALEWSKIEMU i Koła SAPER – p. ppłk. Markowi LEŚNIAKOWI!

CHWAŁA SAPEROM!!!

**Wspomnienia
Płk. w st. spocz. dr. inż.
Antoniego Tunkiewicza
Koło SAPER**